

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

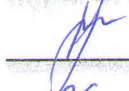
ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор


Сергій ОКОВИТИЙ
« 27 » 04 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

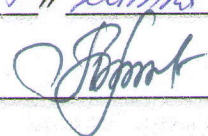
 Наталія ГУК
« 26 » 04 2023 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма Педагогіка вищої школи

Розглянуто на засіданні науково-методичної ради
Навчально-методичного центру післядипломної освіти,
підвищення кваліфікації та доуніверситетської підготовки
від « 17 » квітня 2023 р. протокол № 8

Голова НМР

 Ольга ПРИХОДЬКО

Дніпро
2023

Укладач програми:

1. Ніколенко Людмила Миколаївна, к. пед. н., доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти.

Програма ухвалена

- на засіданні кафедри педагогіки та спеціальної освіти:

від «20» скає 2023 р. протокол № 7

Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НІКОЛЕНКО

(прізвище та ініціали)

I. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі здобутого освітнього рівня бакалавра, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати фахового іспиту зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі освітнього рівня бакалавр, вступають на навчання для здобуття ступеня магістра.

Програма фахового іспиту для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, освітня програма Педагогіка вищої школи містить 40 тестових завдань з таких дисциплін професійної підготовки бакалаврів за педагогічними спеціальностями:

1. Основи педагогіки
2. Теорія виховання
3. Теорія освіти і навчання
4. Педагогічний менеджмент
5. Основи педагогічної майстерності

II. ПЕРЕЛІК ТЕМ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКА

Дисципліна 1. **Основи педагогіки**

Поняття про педагогіку. Основні педагогічні категорії. Предмет і завдання педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Способи та рівні науково-педагогічного дослідження. Методи науково-педагогічних досліджень у сучасній педагогічній науці. Педагогічний експеримент.

Загальні закономірності розвитку особистості. Особистість, індивідуальність та індивід. Рушійні сили процесу розвитку особистості. Середовище, виховання та спадковість.

Роль спадковості у людському розвитку. Проблема успадкування спеціальних задатків, інтелектуальних та моральних якостей.

Вплив середовища на процес формування особистості.

Вікові кризи у розвитку особистості. Роль виховання у розвитку людини і формуванні її особистості. Активна діяльність особистості як фактор її розвитку.

Дисципліна 2. **Теорія виховання**

Визначення виховання. Поняття про процес виховання. Структура процесу виховання. Умови для ефективності процесу виховання.

Головна мета національного виховання. Суть змісту виховання у сучасній школі. Система актуальних виховних завдань (інтелектуальне, патріотичне, правове, моральне, художньо-естетичне, трудове, екологічне, статеве, фізичне виховання). Самовиховання учнів.

Процес виховання як система. Особливості виховного процесу. Загальні закономірності процесу виховання. Принципи виховання. Характеристика принципів виховання.

Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності. Методи стимулювання. Вибір методів виховання.

Колектив як форма виховання. Учніський колектив. Розвиток дитячого колективу. Колектив і особистість. Педагогічне управління колективом. Класний керівник. Функції, напрями і форми роботи.

Дисципліна 3. Теорія освіти і навчання

Поняття про дидактику. Основні завдання дидактики.

Поняття про зміст освіти. Фактори, що зумовлюють формування змісту освіти. Наукові вимоги до формування змісту освіти. Реалізація змісту освіти в сучасній школі.

Суть процесу навчання. Процес навчання як система. Цілі процесу навчання (цільовий компонент). Стимулювання процесу навчання (стимуляційно-мотивуючий компонент). Зміст навчального процесу (змістовий компонент). Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів (операційно-діяльнісний компонент). Контроль і регулювання навчально-пізнавальної діяльності (контрольно-регульовальний компонент). Оцінка і самооцінка якості оволодіння виучуваним матеріалом (оцінно-результативний компонент). Навчання, розвиток і виховання.

Закономірності, принципи і методи навчання. Поняття про принцип, правило навчання. Система дидактичних принципів.

Класифікація методів навчання. Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання і мотивації учіння. Методи контролю і самоконтролю в навчанні. Бінарні методи навчання. Ситуаційний метод. Вибір методів навчання.

Поняття про форми навчання. Урок як основна форма навчання. Типи уроків, їх структура. Нестандартні уроки. Допоміжні форми навчання.

Психолого-педагогічні вимоги до перевірки та оцінки знань, умінь і навичок. Види контролю: попередній, поточний, періодичний та заключний. Методи контролю: усний, письмовий, графічний, програмний. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною шкалою оцінювання.

Дисципліна 4. Педагогічний менеджмент

Принципи управління освітою. Структура управління освітою в Україні. Системний підхід до управління педагогічним процесом. Керівна діяльність адміністрації. Педагогічна рада школи. Функції директора школи та його заступників. Планування роботи у загальноосвітньому навчальному закладі.

Атестація педагогічних кадрів.

Дисципліна 5. Основи педагогічної майстерності

Учитель, його роль і значення у навчально-виховному процесі. Функції учителя: Науково-методична робота у загальноосвітньому навчальному закладі. Підвищення фахової кваліфікації педагогів.

Зміст педагогічної майстерності, шляхи її становлення та реалізації. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка. Культура педагогічного мовлення. Майстерність педагогічного спілкування.

III. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни «Основи педагогіки»:

Основна

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 4-те, перероб., доп. – К. : Академвидав, 2014. – 616 с. (базовий підручник).
2. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя: Монографія. – 2-ге вид. доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во «Іліон», 2007. – 272с.
3. Педагогіка: Навч. посібник /В.М.Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. – 3-є вид., випр. і доп. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. – 400с.
4. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.М.Воловик та ін.; За ред. С.О.Сисоєвої. – К.: ВІПОЛ, 2001. – 502 с.

Додаткова

1. Амонашвили Ш.А. Психологические основы педагогики сотрудничества. – К.: Освіта, 1991. – 110 с.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
3. Громкова М.Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415с. – (Серия «Педагогическая школа. XXI век».).
4. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. /О.М. Пехота, А.З.Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
5. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2004. – 335 с.

До навчальної дисципліни «Теорія виховання»:

Основна:

1. Доннік М. Соціальний гуртожиток – шлях до самостійності випускників шкіл-інтернатів / Марія Доннік // Наукові записки.

Серія : Педагогічні науки. – Вип. 83. – С. 66-70.

2. Маценко Л.М. Методика виховної роботи вихователя у студентському гуртожитку / Л.М. Маценко, М.С. Русіна, Т.В. Продан // Розвиток сучасної

освіти: теорія, практика, інновації : зб. матеріалів II Міжнарод. наук.- практ. конф., Київ, 25-26 лютого 2016 р. – К. : Міленіум, 2016. – С. 159-160.

Додаткова:

1. Москаленко В.В. Особливості дослідження соціалізації особистості в інтерсуб'єктній парадигмі / В.В. Москаленко //

Соціальна психологія. – 2009. – № 6. – С. 22 – 36. 2. Проблеми студентського колективу, шляхи їх подолання //

Педагогіка. – 2001. – № 4. – С. 32 – 36.

До навчальної дисципліни «Теорія освіти і навчання»

Основна:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання / А. М. Алексюк. – К. : Вища шк., 1997. –

168 с.

2. Ващенко Г. Загальні методи навчання : підр. для педагогів / Г. Ващенко. – Видання перше. – К. : Укр. Вид. Спілка, 1997. – 441 с.

3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підр. За модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 384 с.

Додаткова:

1. Зайченко І. В. Педагогіка / І. В. Зайченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/17000308/pedagogika/pedagogika_-_zauschenko_ib.

2. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи : посіб. Для магістрів / Л. В. Кнодель. – К. : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2008. – 136 с.

До навчальної дисципліни Педагогічний менеджмент

Основна:

1. Лунячек В. Е. Алгоритми управління школою / В. Е. Лунячек. – Х. : Основа, 2005. – 176 с.

2. Орієнтовна циклограмма наказів з основної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kuncevo.ucoz.ru/load/ciklograma_nakaziv/31-1-0-1721

3. Крижко В. Теорія і практика менеджменту в освіті – К. : Освіта України, 2005. – 256 с.

Додаткова:

1. Циклограмма наказів для ЗНЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita-tomakivka.dp.ua/dyirektor/tsyklohramy-nakaziv/#m2>

До навчальної дисципліни Основи педагогічної майстерності
Основна:

1. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: навч. посіб. / Л. А. Медвідь. – К. : Вікар, 2003. – 335 с.
5. Пирогов Н. И. Задачи учителя в школе: избр. пед. произведения / Н. И. Пирогов. – М. : АПН РСФСР, 1952. – 269 с.
2. Романчук Е. С. Современные требования к личности высшей школы / Е. С. Романчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2010/Pedagogica/66689.doc.htm.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навч. л-ри., 2006. – 384 с.
4. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. / О. І. Вишневський. – К. : Знання, 2008. – 566 с.
5. Гриньова В. М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспекти). – автореф. дис. док. пед. наук / В. М. Гриньова – К., 2001. – 45 с.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.

Додаткова:

1. Національна доктрина розвитку освіти України [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи / В. Л. Ортинський [електронний ресурс]. – Режим доступу: **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**
2. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
3. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: підр. / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос. – К. : Вища шк., 2004. – 417 с.

IV. СТАНДАРТНА СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ФАХОВОГО ІСПИТУ (ФІ)

Кожний варіант фахового іспиту (ФІ) містить 40 тестових завдань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту іспиту. Всі питання складені у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих, проти якої вступник має зробити відповідну позначку.

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту фахового (ФІ) може набувати одного з двох значень:

максимального значення 2,5 балів у випадку вірної відповіді,
мінімального значення 0 балів у випадку невірної відповіді.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань

Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті	Кількість балів за одне завдання	Максимальна кількість балів, яка може бути набрана за весь іспит
Питання на обрання вірної відповіді	40	2,5	$40 \times 2,5 = 100$

— за темами навчальних дисциплін

Дисципліни	Кількість блоків	Кількість завдань в одному блоці	Всього завдань з дисципліни
Дисципліна №1	4	25	100
Дисципліна №2	4	25	100
Дисципліна №3	4	25	100
Дисципліна №4	4	25	100
Дисципліна №5	4	25	100
Всього завдань з дисципліни			500